मम व्रते हृदयं ते दधामि मम चित्तमनु चित्तं ते अस्तु।
मम वाचमेकव्रतो जुषस्व बृहस्पतिष्ट्वा नि युनक्तु मह्यम्॥

इति। मेखलामाबध्य दण्डं प्रदाय ब्रह्मचर्यमादिशेत्। ब्रह्मचार्यसि। अपो ऽशान। कर्म कुरु। दिवा मा स्वाप्सीः। आचार्याधीनो वेदमधीष्वेति। द्वादश वर्षाणि वेदब्रह्मचर्यम्। 5 ग्रहणान्तं वा। सायंप्रातर्भिक्षेत। सायंप्रातः समिधमादध्यात्। अप्रत्याख्यायिनमग्रे भिक्षेत। अप्रत्याख्यायिनीं वा। भवान्भिक्षां ददाविति। अनुप्रवचनीयमिति वा। तदाचार्याय वेदयीत। तिष्ठेदहःशेषम्। अस्तमिते ब्रह्मौदनमनुप्रवचनीयं अपपित्वाचार्याय वेदयीत। आचार्यः समन्वारब्धे भुञ्जीयात्। (ṚV. 1,18,6) सदसस्पतिमद्भुतमिति। सावित्र्या द्वितीयम्। यद्यत्किं चात ऊर्ध्वमनूक्तं स्यात्। ऋषिभ्यस्तृतीयम्। सौविष्टकृतं चतुर्थम्। ब्राह्म- 10 णान्भोजयित्वा वेदसमाप्तिं वाचयीत। अत ऊर्ध्वमक्षारलवणाशी ब्रह्मचार्यधःशायी त्रिरात्रं द्वादशरात्रं संवत्सरं वा। चरितव्रताय मेधाजननं करोति। अनिन्दितायां दिश्येकमूलं पलाशं कुशस्तम्बं वा पलाशापचारे प्रदक्षिणमुदकुम्भेन त्रिः परिषिञ्चन्तं वाचयति। सुश्रवः सुश्रवा असि। यथा त्वं सुश्रवः सुश्रवा अस्येवं मां सुश्रवः सौश्रवसं कुरु। यथा त्वं देवानां यज्ञस्य निधिपो ऽस्येवमहं मनुष्याणां वेदस्य निधिपो भूयासमिति। एतेन वापनादि परि- 15 दानान्तं व्रतादेशनं व्याख्यातम्। इत्यनुपेतपूर्वस्य। अथोपेतपूर्वस्य। कृताकृतं केशवपनं मेधाजननं च। अनिरुक्तं परिदानं कालश्च। तत्सवितुर्वृणीमहे (ṚV. 5,82,1) इति सावित्रीम्।

V. MAHÂBHÂRATA.

1. DAS BUCH PAUSHJA (1,3).

सौतिरुवाच।

जनमेजयः पारिक्षितः सह भ्रातृभिः कुरुक्षेत्रे दीर्घसत्रमुपास्ते स्म। तस्य भ्रातरस्त्रयः। 20 श्रुतसेन उग्रसेनो भीमसेन इति। तेषु तत्सत्रमुपासीनेष्वागच्छत्सारमेयः। स जनमेजयस्य भ्रातृभिरभिक्षतो रोदयमाणो मातुः समीपमुपागच्छत्। तं माता रोदयमाणमुवाच। किं रोदिषि। केनास्यभिक्षत इति। स एवमुक्तो मातरं प्रत्युवाच। जनमेजयस्य भ्रातृभिरभिक्षतो ऽस्मीति। तं माता प्रत्युवाच। व्यक्तं त्वया तत्रापराद्धं येनास्यभिक्षत इति। स तां पुनरुवाच। नापराध्यामि किं चित्। नावेक्षे हवींषि। नावलिह इति। तच्छ्रुत्वा तस्य माता 25 सरमा पुत्रदुःखार्ता तत्सत्रमुपागच्छद्यत्र स जनमेजयः सह भ्रातृभिर्दीर्घसत्रमुपास्ते। स तया क्रुद्धया तत्रोक्तः। अयं मे पुत्रो न किं चिदपराध्यति। नावेक्षते हवींषि। नावलेढि। किमर्थमभिक्षत इति। न किं चिद्भक्षवत्तस्ते। सा तानुवाच। यस्मादभिक्षतो ऽनपकारी